

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ ЗАХІДНОЇ ПРЕСИ

161ПРОЧИТАНО
ТЕКСТІВ**24**ВІДІБРАНО
ПЕРЕКАЗІВ**31**ВИДАНЬ У
ВИПУСКУ**14**

КРАЇН

6КРИТИЧНИХ
СИГНАЛІВ

ГОЛОВНЕ ЗА 30 СЕКУНД

01

Київ перейшов до відкритої непокори Вашингтону: Зеленський відновив удари по НПЗ і назвав обмеження Starlink і розвідки свідомим тиском.

02

Росія ще ніколи не була так готова до удару по енергетиці: перехоплений план, нові бази дронів і вичерпані Patriot загрожують Києву, Харкову і Одесі.

03

Європа відкинула план США щодо російських активів і критикує Трампа, але визнає, що поки не здатна замінити американські розвідку і ППО.

ЗМІСТ

01**КИЇВ ПРОТИ ТИСКУ
ВАШИНГТОНА: «МИ
ЗАКІНЧИЛИ»**

11 хв читання · переказів 6

Сигнал: КРИТИЧНО**02****ПОВІТРЯНА ВІЙНА: ЗИМОВИЙ
ПЛАН КРЕМЛЯ І ВІДПОВІДЬ
УКРАЇНИ**

10 хв читання · переказів 5

Сигнал: КРИТИЧНО**03****САМІТ ЄС: АКТИВИ, ДИЗЕЛЬ І
ЦІНА САМОСТІЙНОСТІ**

7 хв читання · переказів 4

Сигнал: УВАГА**04****ЄВРОПЕЙСЬКІ ПОЛЮСИ: ВІД
АФД І ФІЦО ДО МАДРИДА**

6 хв читання · переказів 3

Сигнал: УВАГА**05****ЧОРНЕ МОРЕ І НАТО: ВІЙНА В
ЧУЖИХ ВОДАХ**

6 хв читання · переказів 3

Сигнал: КРИТИЧНО**06****США І БЛИЗЬКИЙ СХІД:
ВИБОРИ, ХУСИТИ І ТИХА
ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ**

7 хв читання · переказів 3

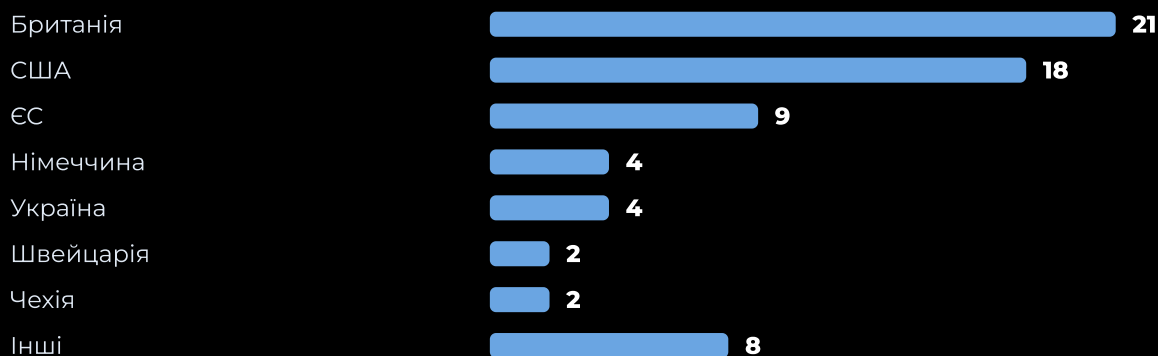
Сигнал: УВАГА**07****ПЕРЕЛІК УСІХ МАТЕРІАЛІВ**видання · заголовки · основні
наративи · сигнали

ІНФОГРАФІКА ДНЯ

МАТЕРІАЛИ ЗА ТЕМАМИ



ГЕОГРАФІЯ ДЖЕРЕЛ



СИГНАЛИ ПЕРЕКАЗІВ



ЦИТАТА ДНЯ



Це була не технічна проблема, це була воля

– Володимир Зеленський, Президент України, про обмеження Starlink і перебої з розвідданими, Financial Times

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

СИГНАЛЬНА ШКАЛА ДНЯ

СТАТУС	ТЕМА	СУТЬ
КРИТИЧНО	Протиповітряна оборона	За даними CNN, в Україні закінчилися ракети-перехоплювачі Patriot: майже всі балістичні ракети під час удару 14 жовтня не були перехоплені, а США погрожують зупинити закупівлі за програмою PURL.
КРИТИЧНО	Зимова кампанія Росії	The New York Times описує перехоплений план: 70 балістичних ракет, 720 дронів і 150 керованих бомб, щоб відрізати Київ, Харків і Одесу від світла, води і тепла; Reuters фіксує нову базу для реактивних дронів біля Міллерова.
УВАГА	Київ і Вашингтон	Зеленський оголосив кінець паузи в ударах по НПЗ і назвав обмеження Starlink «волею», а не збоєм; The Wall Street Journal відтворює, як розкол визрівав із вересня.
УВАГА	Чорне море	Удари дронів по суднах перемістилися в територіальні води Румунії, Північноатлантична рада готує окреме засідання, а страхування вантажів зросло вчетверо.
СТАБІЛЬНО	Європейська єдність	Лідери ЄС на саміті відкинули план США передати 200 млрд євро російських активів під контроль Вашингтона, Фінляндія і Швеція пропонують повернутися до їх використання для України.

ГОЛОВНЕ

ЗАГАЛЬНА КАРТИНА ДНЯ

За 15 жовтня прочитано 161 текст із видань США, Великої Британії, континентальної Європи та України, до дайджесту відібрано 24 перекази. День визначила відкрита непогора Києва: в інтерв'ю Financial Times Зеленський оголосив, що пауза в ударах по російських НПЗ завершена, а обмеження Starlink і перебої з попередженнями про ракети назвав свідомим рішенням Вашингтона. Уже вночі українські дрони вразили НПЗ у Рязанській області, а The Wall Street Journal відтворив, як розкол між Трампом і Зеленським визрівав із вересня.

Друга велика тема – повітряна війна. The New York Times описує перехоплений російський план вивести з ладу енергетику трьох найбільших міст України за місяць ударів, CNN повідомляє, що в Києва закінчилися перехоплювачі Patriot, а Reuters за супутниковими знімками знайшов нову базу для реактивних дронів, збудовану за шість тижнів. Паралельно в Брюсселі відкрився саміт ЄС, де лідери відкинули ідею США щодо заморожених російських активів, а західна преса дедалі частіше називає головною перешкодою для миру не Зеленського, а Путіна і Трампа.

КЛЮЧОВІ ТЕЗИ ТА ТRENДИ

Від лестоців до непокори: Зеленський відмовився від стратегії не дратувати Трампа – відновив удари по НПЗ, публічно звинуватив США в тиску через розвідку і Starlink і назвав ціною нової паузи ракети Patriot (Financial Times, The Wall Street Journal, Neue Zürcher Zeitung).

Хто заважає миру: Bloomberg ставить Зеленського лише на третє місце після Путіна і Трампа, Neue Zürcher Zeitung пише про Трампа як «знаряддя Кремля», а Le Monde – що політику США щодо України «диктує Москва»; захисників дизельної угоди серед прочитаних видань майже немає.

Ставка Кремля на зиму: перехоплений план, нові пускові бази і вичерпані Patriot роблять енергетичну кампанію Росії найнебезпечнішою за всю війну, а в самому Києві визнають, що Росія «не впаде, принаймні не зараз» (The New York Times, CNN, Reuters, The Atlantic).

Європа каже «ні» Вашингтону, але не готова його замінити: лідери ЄС відкинули американський план щодо активів, Орпо погоджується, що США на «неправильному боці історії», проте The Telegraph і Seznam Zprávy нагадують, що без американських супутників і Patriot Європа закрити прогалину не здатна.

Війна у водах НАТО: удари по суднах у румунських водах Neue Zürcher Zeitung називає класичною тактикою салямі, а Corriere della Sera попереджає про продовольчу кризу масштабу 2022 року, якщо маршрут не відкриється після нового врожаю.

НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Для держави головний ризик найближчих тижнів – збіг дефіциту ракет Patriot, можливого припинення закупівель через PURL і цілеспрямованої російської кампанії проти енергетики Києва, Харкова й Одеси. Це означає потребу в готовності громад, бізнесу і критичної інфраструктури до тривалих відключень світла, тепла і води, а також у швидкому пошуку європейських рішень для ППО.

Політично Україна отримала сильну моральну підтримку в Європі і частини американського істеблішменту, але і застереження: західні оглядачі радять не рвати з Вашингтоном остаточно. Для економіки важливі два сигнали – можливий доступ до російських активів через рішення на рівні ЄС і загроза аграрному експорту через Чорне море, від якого залежать валютна виручка і бюджет.

НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ

ЗЕЛЕНСЬКИЙ КИДАЄ ВИКЛИК ТРАМПУ: УКРАЇНА ВІДНОВЛЮЄ УДАРИ ПО РОСІЙСЬКИХ НПЗ

Financial Times

Перше розгорнуте пояснення Зеленського, чому Київ відмовляється від паузи, і пряма заява, що перебої з розвідкою і Starlink були тиском, а не збоєм.

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

ПІДОЗРИ ЩОДО STARLINK І ПАНІЧНЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ: ЯК ТРАМП РОЗВЕРНУВСЯ ПРОТИ ЗЕЛЕНСЬКОГО

The Wall Street Journal, Роббі Грамер, Ліндсі Вайз, Маркус Вокер

Хронологія розколу від вересневої зустрічі в Нью-Йорку до переговорів у Маямі і перші ознаки бунту республіканців у Конгресі.

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

ЧОМУ РОСІЯ БАЧИТЬ ШАНС БОМБАРДУВАННЯМИ ЗМУСИТИ УКРАЇНУ СКОРИТИСЯ ЦІЄЇ ЗИМИ

The New York Times, Констан Мее

Цифри перехопленого плану показують, що Москва розраховує зламати енергетику трьох міст за місяць ударів.

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

УКРАЇНА ВИЧЕРПАЛА ЗАПАС РАКЕТ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІВ PATRIOT НА ТЛІ КОНФЛІКТУ ЗЕЛЕНСЬКОГО І ТРАМПА

CNN, Вікторія Бутенко, Лорен Кент

Показує, що ППО України залишилася без Patriot, а призупинення закупівель через PURL поставить під загрозу майбутні поставки.

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

УКРАЇНА: НЕОБХІДНО ПЕРЕГЛЯНУТИ ПИТАННЯ РОСІЙСЬКИХ АКТИВІВ

Le Monde

Найконкретніша з запропонованих схем передачі 210 млрд євро російських активів Україні через рівень ЄС.

[ЧИТАТИ ОРИГІНАЛ →](#)

ЩО НОВОГО ПОРІВНЯНО З УЧОРА

- Енергетичне перемир'я: напередодні Росія випустила по Києву і Харкову 39 балістичних ракет і 120 дронів; 15 жовтня Зеленський заявив «Ми закінчили», а українські дрони вразили НПЗ у Рязанській області (Financial Times, Reuters).
- Starlink: після обмеження 14 жовтня роботи Starshield відновлено, але, за даними Kyiv Independent, обмеження швидкості зберігається, а ні Вашингтон, ні SpaceX не беруть на себе відповідальності (CNN, Kyiv Independent).
- Протиповітряна оборона: до погроз щодо розвідданих додалося повідомлення CNN, що в Україні закінчилися перехоплювачі Patriot, а Зеленський назвав їх мінімальною ціною нової паузи в ударах (CNN, Financial Times).
- Заморожені активи: проєкт висновків саміту обходив цю тему; тепер Мерц, Орпо і Штокер публічно відкинули план США передати 200 млрд євро під контроль Вашингтона (Kyiv Independent, Politico Europe).

ЗМІНА РИТОРИКИ: ТИЖДЕНЬ ТОМУ VS СЬОГОДНІ

ТЕМА	ТИЖДЕНЬ ТОМУ	СЬОГОДНІ
Підтримка України	Тривога щодо втоми європейців і виборів, які можуть загальмувати допомогу; підтримка трималася на деклараціях.	Європа демонструє єдність на саміті, відкидає план США щодо активів, Британія надсилає нові Storm Shadow, але ультраправі в Німеччині й Франції роблять допомогу Україні предметом виборчої боротьби.
Мирні переговори	Бізнесовий канал між Вашингтоном і Москвою набрав конкретики, обговорювали можливість енергетичного перемир'я.	Перемир'я розвалилося, Київ відновив удари по НПЗ, а Bloomberg і Neue Zürcher Zeitung називають головною перешкодою для миру Путіна і Трампа, а не Зеленського.
НАТО / безпека	Дрони почали топити судна біля Болгарії, у фокусі була вразливість баз і судноплавства.	Удари вже в територіальних водах Румунії, Північноатлантична рада скликає засідання, а SACEUR публічно представив «теорію перемоги» над Росією.
Путін / Росія	Росію описували як державу під економічним тиском, яка втрачає дата-центри і бюджетні доходи.	Росія будує нові бази для реактивних дронів і готує план відрізати три найбільші міста України від світла й тепла; в Києві визнають, що вона «не впаде, принаймні не зараз».

ПОЗИЦІЇ ВИДАНЬ

ТЕМА	ХТО ЯК ОЦІНЮЄ	КОНСЕНСУС?
Відновлення українських ударів по НПЗ	Підтримують: Neue Zürcher Zeitung, Bloomberg, Le Monde, La Vanguardia Застерігають від розриву з США: The Telegraph, Seznam Zprávy Проти: жодне видання	Переважно підтримка: удари вважають законною відповіддю, але частина видань радить не рвати з Вашингтоном.
Дизельна угода і курс Трампа щодо Росії	Критично: Bloomberg, Neue Zürcher Zeitung, Le Monde, La Vanguardia, Svenska Dagbladet, The Hill Скептично-аналітично: Seznam Zprávy, Semafor Виправдовують: жодне видання	Консенсус: угода дрібна економічно, але вигідна Путіну і шкодить Україні.
Заморожені російські активи	Залишити в Європі і спрямувати Україні: Le Monde, Kyiv Independent, Politico Europe Передати під контроль США: жодне видання	Консенсус: активи мають залишитися під контролем ЄС, суперечка лише про механізм.
Чи може Європа замінити США для України	Не може: The Telegraph, Seznam Zprávy Має брати безпеку у власні руки: Le Monde, Foreign Policy, Politico Europe	Розкол: усі визнають залежність від США, але розходяться в тому, чи готуватися до самостійності вже зараз.

ХРОНОЛОГІЯ СЮЖЕТІВ ТИЖНЯ

ТИСК НА КИЇВ І РОЗВІДКА

10.10 [Трамп вимагає зупинити удари по НПЗ](#) → **14.10** [Білий дім обговорює припинення обміну](#) → **15.10** [WSJ відтворює хронологію розколу](#) → **15.10** [Зеленський: «Ми закінчили»](#)

ЕНЕРГЕТИЧНЕ ПЕРЕМИР'Я

11.10 [Трамп оголошує часткове перемир'я](#) → **13.10** [перша ніч без ударів по енергетиці](#) → **14.10** [39 балістичних ракет, усі ТЕЦ Києва](#) → **15.10** [удар по НПЗ у Рязанській області](#)

УДАРИ ПО ДАТА-ЦЕНТРАХ

08.10 [перший удар по дата-центру «Яндекса»](#) → **12.10** [бот-трафік різко падає](#) → **14.10** [BBC перевіряє версію про ботів](#) → **15.10** [архітектори операції M&Ms про нові цілі](#)

ЧОРНЕ МОРЕ

08.10 [дрони топлять судна біля Болгарії](#) → **13.10** [Болгарія викликає посла Росії](#) → **14.10** [Софія: за ударами ймовірно Росія](#) → **15.10** [удари в територіальних водах Румунії](#)

ЗАМОРОЖЕНІ АКТИВИ

12.10 [Сибіга: бюджет Росії – аргумент за активи](#) → **15.10** [Le Monde: перенести активи на рівень ЄС](#) → **15.10** [лідери ЄС відкидають план США](#)

ЩО ВІДСЛІДКОВУВАТИ СЬОГОДНІ

- Брюссель: другий день саміту Європейської ради за участі Зеленського – фінансування України, зокрема використання заморожених російських активів, бюджет ЄС на 2028–2034 роки, безпечне судноплавство в Чорному морі (Politico Europe, DW).
- На полях саміту очікуються перші двосторонні переговори прем'єра Угорщини Петера Мадяра із Зеленським (The Guardian).
- Болгарія пропонує лідерам ЄС підтримати мораторій на атаки на цивільні судна в Чорному морі (Politico Europe).
- Нью-Йорк: брифінг Ради Безпеки ООН щодо ситуації в Судані (Foreign Policy).

КАЛЕНДАР НА 7 ДНІВ

ДАТА	ПОДІЯ	ДЖЕРЕЛО
16.10 (пт)	Брюссель: другий день саміту Європейської ради за участі Зеленського – фінансування України, заморожені активи, бюджет 2028–2034	DW
16.10 (пт)	Перші двосторонні переговори прем'єра Угорщини Петера Мадяра із Зеленським	The Guardian
18.10 (нд)	Спливає 30-денний строк за санкційним законом Ліндсі Грема для рішення президента США про мита проти Росії та покупців її енергоносіїв	Covington & Burling
19.10 (пн)	Страсбург: відкривається пленарна сесія Європейського парламенту (19–22 жовтня)	EUbusiness
20.10 (вт)	Бухарест: голосування парламенту Румунії щодо довіри новому прем'єр-міністру	Politico Europe
Близько 20.10	Raiffeisen може звернутися до влади Австрії по розблокування активів пов'язаної з Дерипаскою компанії Rasperia	Kyiv Independent
Протягом тижня	Засідання Північноатлантичної ради щодо ударів дронів по судах у Чорному морі (точну дату не оголошено)	Politico Europe
Протягом тижня	Тривають ядерні навчання НАТО Steadfast Noon (розпочалися 13 жовтня, тривають близько 10 днів)	Brussels Times

АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР

Матеріали 15 жовтня фіксують перехід Києва від обережності до відкритої непокори. Ще [14 жовтня](#) йшлося про обмеження Starshield і найбільший балістичний залп війни, а вже наступного дня Зеленський в [інтерв'ю Financial Times](#) оголосив про відновлення ударів по НПЗ і назвав американські перебої «волею», а не технічним збоєм. [Реконструкція The Wall Street Journal](#) показує, що криза визривала з вересня – через півдюжини американських прохань зупинити удари і дизельну угоду, про яку союзники дізналися на переговорах у Маямі.

Не менш показово, як змінилася мова західних оглядачів. [Bloomberg](#) ставить Зеленського лише на третє місце серед перешкод для миру, [Neue Zürcher Zeitung](#) пише про Трампа як «знаряддя Кремля», а [Le Monde](#) – що політику Вашингтона щодо України «диктує Москва». Водночас прагматичні голоси, як [The Telegraph](#), нагадують: Європа не має ні американського супутникового угруповання, ні достатньої кількості Patriot, тож остаточний розрив із Вашингтоном Києву не вигідний.

Найтривожніший сюжет – повітряна війна. [Перехоплений план, який описує The New York Times](#), розрахований приблизно на місяць ударів, [CNN](#) повідомляє, що Patriot у Києва закінчилися, а [Reuters](#) показує, як швидко Росія нарощує інфраструктуру для реактивних дронів. Українська відповідь – [удари по аеропортах і дата-центрах](#) – відчутна для росіян, але її автори самі визнають, що Росія «не впаде, принаймні не зараз».

Європа на саміті показала, що вміє казати «ні» Вашингтону: [Мерц, Орпо і Штокер відкинули план США щодо активів](#), а [Орпо в інтерв'ю Politico Europe](#) погодився, що США опинилися «на неправильному боці історії». Проте в тих самих столицях зміцнюються сили з іншим курсом: [Аліса Вайдель в інтерв'ю The Economist](#) вважає, що Україна «вже програла», а [Москва відновлює міжурядову комісію зі Словаччиною](#).

Чорне море стає перевіркою рішучості НАТО: [Neue Zürcher Zeitung](#) описує російську тактику салями в румунських водах, а [Corriere della Sera](#) рахує ціну для світового продовольчого ринку – страхування зросло вчетверо. Для України це питання не лише безпеки, а й експортної виручки, а отже бюджету, курсу гривні і доходів аграрного бізнесу.

Варто відслідковувати, чи матеріалізуються погрози щодо PURL і розвідданих, чи знайде ЄС механізм використання активів до грудневого саміту і як Північноатлантична рада відповість на удари в румунських водах. У фокусі уваги залишаються також [проміжні вибори у США](#), від яких, судячи з оцінок західної преси, значною мірою залежить курс Вашингтона щодо Києва.

Автор: аналітичний відділ InsightRadar

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 1 · 11 ХВ ЧИТАННЯ

КИЇВ ПРОТИ ТИСКУ ВАШИНГТОНА: «МИ ЗАКІНЧИЛИ»

Західна преса фіксує найглибшу кризу у відносинах Києва і Вашингтона за останні роки: Зеленський відкрито кидає виклик Трампу, а більшість оглядачів вважає, що тиснути слід на Москву, а не на Україну.

40–50%

ЦИФРА ДНЯ

російської нафтопереробки, за оцінками аналітиків, виведено з ладу українськими дронами ([The Wall Street Journal](#))

КОНТЕКСТ

- [Зеленський почувається зрадженим Трампом через доступ до Starlink](#) (The Guardian, Ден Саббаг, Джессіка Елгот, Ендрю Рот): У Лондоні Зеленський сказав, що відчуває особисту зраду після обмежень Starlink і пропущених попереджень про ракети, що ставить під сумнів довгострокову підтримку США.
- [Україна вдарила по російському НПЗ, а Зеленський заявив, що з енергетичним перемир'ям Трампа покінчено](#) (Reuters, Деніел Флінн, Макс Гундер, Ден Пелешук, Ліна Головня): Відмовившись від перемир'я і вдаривши по Рязанському НПЗ, Київ ризикує поглибити найбільший розкол із Вашингтоном з лютого 2022 року, а Європа не має готової заміни Starlink і американському виявленню пусків ракет.
- [Трампа не допомагає: Зеленський переходить від слів до дій](#) (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Штефан Локе): Зеленський перейшов від роздратування до дій: відкрито критикує Трампа і Маска, відновив удари по НПЗ і ставить будь-яку нову паузу в залежність від поставок Patriot.
- [Україна – цап-відбувайло Трампа](#) (La Vanguardia): Редакція вважає, що Трамп зробив Україну винною у високих цінах на пальне, спричинених його ж війною з Іраном, і готовий зрадити Київ заради виборів 3 листопада.
- [Ніхто не визнає відповідальності за обмеження військового Starlink в Україні](#) (Kyiv Independent, Джиммі Раштон): Майже через 48 годин ні Вашингтон, ні SpaceX не беруть на себе відповідальності, а обмеження швидкості 160 км/год досі стримує українську оборону.
- [Starlink став новою точкою напруги між Трампом і сенаторами-республіканцями](#) (The Hill, Александр Болтон): Сенатори-республіканці підозрюють причетність Трампа до послаблення української оборони на тлі дизельної угоди, і це поглиблює розкол у партії.
- [Через непередбачуваного Трампа мир в Україні досі далекий](#) (The Guardian, Майкл Сегалов): Колишній посол Британії в Білорусі Найджел Гулд-Девіс (IISS) пояснює, що Росія не зацікавлена в завершенні війни, а «природний центр тяжіння» Трампа – на боці Росії.
- [Трампа наполягає на дизельній угоді, поки республіканці від неї тікають](#) (Semafor, Шелбі Талкотт): Для республіканців у коливних штатах угода стає вже третім токсичним економічним рішенням після імпорту яловичини і торговельної війни з Канадою.
- [Чому дизельна угода Трампа з Росією може не знизити ціни](#) (The Hill, Макс Рего, Рейчел Фразін): Обіцяні обсяги відповідають нинішньому російському експорту і становлять менше 5% попиту США, тож політичну вигоду отримує передусім Путін.
- [Україна заслуговує на союзників, здатних запропонувати більше, ніж слова](#) (The Telegraph): Редакція вважає, що теплих слів Бернема замало: за 18 місяців після сварки в Овальному кабінеті Європа так і не підготувалася замінити США.

КРИТИЧНО

Зеленський кидає виклик Трампу: Україна відновлює удари по російських НПЗ

Financial Times | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ** | продовження, див. № 206 (489)

В інтерв'ю Financial Times у Лондоні Володимир Зеленський заявив, що Україна відновлює удари по російських нафтопереробних заводах після триденної паузи, на якій наполягав Вашингтон: «Блокування знято. Ми закінчили». За його словами, Київ дотримувався побажань США, тоді як

Москва продовжувала бити по українській енергетиці і за тиждень убила понад 100 цивільних. Президент стверджує, що американські колеги прямо попередили українських військових: «якщо ви не зупините [удари по енергетиці], ми заблокуємо розвідку», а згодом пояснили перебої технічним збоєм. Так само він оцінює уповільнення Starlink, яке зашкодило фронтовим операціям і ударам середньої дальності: **«Це була не технічна проблема, це була воля»**. Видання нагадує, що Ілон Маск написав у X, що системи Starshield належать уряду США і контролюються ним, а обмеження швидкості визначають військові «і зрештою президент». Зеленський допускає новий мораторій на енергетичні удари **лише в обмін на додаткові ракети-перехоплювачі Patriot**, які назвав «мінімумом», і зауважує, що на прохання про ППО США відповіли послабленням Starlink. На його думку, відмова від ударів лише заохотить нові угоди між Вашингтоном і Москвою: «Можливо, це буде газ. Безперечно, це буде газ». Зеленський вважає, що Трамп відкрито захоплюється лідерами, які правлять десятиліттями, а розкол між Європою, Україною і США допомагає Путіну згуртувати націю і відчутти успіх. FT називає ситуацію найгіршою кризою між Києвом і його головним безпековим партнером з часу сварки в Овальному кабінеті в лютому минулого року. Зеленський визнає, що воювати без США буде «дуже складно», а вибори в Європі протягом наступних 12 місяців принесуть «багато викликів», проте наголошує, що відновлення стосунків із Білим домом – не його завдання: «Ми не руйнували жодних стосунків».

УВАГА Підозри щодо Starlink і панічне попередження: як Трамп розвернувся проти Зеленського

The Wall Street Journal | Роббі Грамер, Ліндсі Вайз, Маркус Вокер | 15 жовтня 2026 | **РОЗСЛІДУВАННЯ** | продовження, див. № 206 (489)

The Wall Street Journal відтворює, як за кілька тижнів стосунки Вашингтона і Києва дійшли до найнижчої точки. Рано-вранці в середу посол України у Вашингтоні Деніс Сенік надіслав американським законодавцям тривожне повідомлення: військові термінали Starlink раптово обмежили, і він не знав чому, попереджаючи, що це дасть Росії перевагу і ускладнить перехоплення ударів по цивільних. До ранку українські посадовці вже підозрювали, що Трамп доручив Ілону Маску обмежити доступ; підтверджень цьому немає, Білий дім на запитання не відповів, а Маск написав, що обмеження визначають військові «і зрештою президент». За даними видання, розкол почався в середині вересня на зустрічі в Нью-Йорку під час тижня ООН, де Трамп тиснув на Зеленського через удари по НПЗ, а відтоді США **близько шести разів просили Київ їх зупинити**. На переговорах 9 жовтня в Маямі під керівництвом Джареда Кушнера і Стіва Віткоффа українські та європейські посадовці були приголомшені, дізнавшись, що розглядається дизельна угода з Москвою. Логіка адміністрації – спершу деескалація, потім економічні й політичні вигоди для Москви в обмін на тривале припинення вогню, а дизельна угода має знизити ціни на пальне в США і повернути Путіна за стіл переговорів. Європейці ж наполягають, що тиснути треба на Росію, а будь-який економічний рятувальний круг для Путіна поповнить військову скарбницю Москви. За оцінками аналітиків, **українські дрони вже вивели з ладу 40–50% російської нафтопереробки**. У Конгресі назріває бунт: республіканець Браян Фіцпатрік попередив, що якщо США почнуть відмовлятися від підтримки України, «будуть наслідки, запам'ятайте мої слова», і пригрозив відомствам скороченням фінансування, а критиками угоди стали також Том Тіллс, Дон Бейкон і кандидати в Сенат Ешлі Гінсон і Майк Роджерс. Законодавці наголошують, що угода суперечить закону 2022 року, який забороняє імпорт російських енергоносіїв без попередніх консультацій з Конгресом.

УВАГА Серед перешкод на шляху до миру Зеленський поступається Трампу

Bloomberg | Марк Чемпіон | 15 жовтня 2026

Колумніст Bloomberg Марк Чемпіон ставить запитання, чи справді Зеленський, який знову конфліктує з Трампом через відмову зупинити удари по НПЗ, став головною перешкодою для миру, як стверджують Кремль, а тепер і Білий дім. Автор визнає проблеми українського президента – дипломатичну суперечку з Південною Кореєю і конфлікт з антикорупційними органами, що розслідують справи його оточення, – і пише, що без війни Зеленського, ймовірно, давно б не

переобрали. Проте в ієрархії політиків, відповідальних за продовження війни, **Зеленський, на думку Чемпіона, посідає лише третє місце – після Путіна і самого Трампа**. «Енергетичне перемир'я» Трампа провалилося, бо його відкинув Путін, хоча Київ пропонував таку угоду місяцями, а перемир'я, що захищає лише НПЗ, абсурдне: в Україні був єдиний нафтопереробний завод, давно зруйнований, тоді як Росія може й далі знищувати українську генерацію і теплопостачання. Зайшовши в глухий кут на фронті, Путін зробив ставку на далекобійну повітряну війну, де Росія має дедалі більшу перевагу завдяки ракетам, реактивним «Гераням» і виснаженій українській ППО. США поставили Київ перед вибором – прийняти російські умови або кинути виклик Білому дому і спертися на європейців, і Зеленський обрав друге. Ціна непокори висока: за словами автора, США не надали звичного попередження про пуски балістичних ракет, а обмеження Starlink, за даними радника Сергія Бескрестнова, зірвало бойові місії середньої дальності. Однак погрози не спрацюють, бо жоден український лідер не зможе виграти вибори, погодившись на російські умови, а пропозиція Кремля оголосити перемир'я лише на день голосування демонструє зневагу до демократичного вибору – і, як зауважує автор, те саме можна сказати про Трампа. Тиск на Київ Чемпіон пояснює розрахунком Трампа на те, що його важелі щодо України сильніші, ніж щодо Москви, а також комерційною і передвиборчою вигодою. Висновок автора: президент США завжди мав засоби завершити війну – разом із союзниками переконати Путіна, що нинішня лінія фронту є максимумом, якого він досягне, адже, на відміну від Зеленського, Путін може припинити війну будь-якого дня.

УВАГА Трамп перетворюється на знаряддя Кремля

Neue Zürcher Zeitung | Андреас Рюеш | 15 жовтня 2026

Оглядач Neue Zürcher Zeitung Андреас Рюеш вважає, що США спостерігають, як Росія перед зимою руйнує українську енергетику і теплопостачання, і водночас карають Україну за удари у відповідь – така перевернута політика ніколи не змусить Москву до миру, а лише подовжить війну. Колись Трамп глузував, що в Зеленського немає карт, а тепер скаржиться, що Україна розіграє їх надто ефективно: за оцінкою автора, вона вже знищила близько 40% російських потужностей нафтопереробки. Сам обмін російського дизеля на пом'якшення американських санкцій Рюеш не вважає головною проблемою: обсяги замалі, щоб вплинути на світовий ринок, а Росії складно навіть виробити достатньо пального. Це, за його словами, «класичний трампівський фокус», покликаний приховати, що справжня причина стрибка цін на дизель – невдала війна в Перській затоці. Небезпека полягає в іншому: США за Трампа регулярно б'ють Україні в спину, хоча **«успішні українські удари по російських нафтопереробних заводах заслуговують на повагу, а не на критику»**. Автор нагадує, що колишній спецпосланець Кіт Келлог вважав, що Київ має право вільно обирати військові цілі, а колишній держсекретар Майк Помпео називав Путіна військовим злочинцем і загрозою цивілізованому світу. Тим часом Росія вже атакує цілі у водах країн НАТО, тож, на думку Рюеша, «гнів Трампа спрямований не на тих: більше жорсткості потрібно щодо режиму Путіна». Конгрес місяць тому дав Білому дому мандат у вигляді нового санкційного закону, і якщо Трамп відмовляється ним скористатися, Україна має запроваджувати власні «санкції» через систематичні удари по російській військовій промисловості. Зеленський, підсумовує автор, ризикує, кидаючи виклик Трампу і після триденної перерви знову атакуючи НПЗ, але іншого вибору в нього немає. Курс на загравання з Путіним, на думку видання, неспроможний ні морально, ні стратегічно.

УВАГА Зруйновані стосунки Трампа і Зеленського, можливо, вже не відновити

The Spectator | Ліза Газельдін | 15 жовтня 2026

Журналістка The Spectator Ліза Газельдін вважає, що після дизельної угоди з Путіним і заклику Трампа обрати «нового президента» стосунки лідерів США і України можуть бути зруйновані безповоротно, принаймні до проміжних виборів. В інтерв'ю Пірсу Моргану Зеленський відкрито заявив, що почувається зрадженим, – це найрізкіша публічна критика Трампа, яку він собі дозволяв: «Шкода, що ми втрачаємо сильного партнера». Він попередив, що через рішення Вашингтона «люди загинуть». Авторка нагадує, що, за повідомленнями, США попередили українське посольство:

подальші удари по російській енергетиці означатимуть припинення будь-якого обміну розвідданими. Велика Британія натомість продемонструвала максимальну солідарність: король Чарльз приймав Зеленського 25 хвилин, а на Даунінг-стріт на нього чекала безпрецедентна почесна варта. Прем'єр Енді Бернем пообіцяв «спробувати відбудувати мости, щоб підтримка повернулася», і, на думку Газельдін, може спробувати стати посередником між Києвом і Вашингтоном. Корінь неприязні Трампа авторка бачить у тому, що він досі звинувачує Зеленського у своєму першому імпічменті, а дизельну угоду пояснює цінами на пальне за три тижні до проміжних виборів. Паралель із сваркою в Овальному кабінеті очевидна, але цього разу ставки вищі, адже Україні бракує ракет-перехоплювачів Patriot. Висновок The Spectator: **до початку листопада зближення не варто чекати**, а ворожий розворот Трампа ставить Україну в ще більшу небезпеку, якою скористається Росія.

УВАГА Американський тиск на Київ: що Трамп справді вимкнув українцям, а що ні

Seznam Zprávy | Матоуш Лазньовський | 15 жовтня 2026

Чеське видання Seznam Zprávy розбирається, які з американських погроз Києву справді втілилися: за підсумком автора Матоуша Лазньовського, доведено лише обмеження швидкості терміналів Starlink і Starshield, про яке Трамп офіційно не згадував. Американські посадовці погрожували припинити обмін розвідданими і поставки зброї за програмою PURL, якщо Київ не зупинить удари по НПЗ. Щодо попереджень про ракетні удари картина неоднозначна: 12 жовтня п'ять ракет С-400 влучили в Київ, а сирени пролунали вже після вибухів, у вівторок без попередження прийшла перша з чотирьох хвиль балістики, але щодо трьох наступних попередження надійшли. Технічні пояснення існують: двигун «Іскандера-М» працює понад хвилину, а ракети С-400 – лише 10–20 секунд, тож їх важче зафіксувати. Обмеження Starlink на швидкості близько 160 км/год не заважає ударам по НПЗ, адже над Росією система не працює, зате б'є по ударах на глибину 30–300 км за лінією фронту і фронтовій логістиці. Замінити Starlink нічим: уся пропускна здатність OneWeb (понад 1,1 Тбіт/с) менша, ніж додає один запуск Falcon 9 зі Starlink, а європейська IRIS² з'явиться не раніше 2030 року. Головним важелем, що залишився у Вашингтона, автор вважає PURL: за перший рік 29 країн заплатили 6,7 млрд доларів, а за даними Києва, **через цю програму надходить близько 95% ракет Patriot**. Дизельну угоду видання оцінює приблизно в 6,7 млрд доларів – **близько 3% російських військових витрат**, які 2026 року сягають майже 17 трлн рублів. «Києву вигідно трактувати кожен збій як американське покарання, бо це мобілізує Європу і американський Конгрес; Вашингтону ж зручно, щоб залишалося незрозуміло, хто що вирішив», – пише автор. Висновок: поки в Москві є гроші на війну, вона не вважатиме, що програє, а Київ намагатиметься уникнути найгіршого – втрати супутникового зв'язку зараз і повернення Росії в статус нормального торговельного партнера США надалі.

Що це означає для України: Для України це сигнал, що відкрита непокора Вашингтону має широку підтримку серед західних оглядачів, але кожен крок у цьому протистоянні має реальну військову ціну – від зв'язку на фронті до ракет для ППО. Державі, бізнесу і громадському сектору варто готуватися до сценарію, коли частина американської підтримки стане умовною, і водночас працювати з Конгресом США, де опір курсу Трампа зростає.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 2 · 10 ХВ ЧИТАННЯ

ПОВІТРЯНА ВІЙНА: ЗИМОВИЙ ПЛАН КРЕМЛЯ І ВІДПОВІДЬ УКРАЇНИ

Видання сходяться в тому, що Росія ще ніколи не була так добре підготовлена до кампанії проти української енергетики, тоді як нові українські удари по аеропортах і дата-центрах болючі для Москви, але не змінюють балансу.

720 дронів

ЦИФРА ДНЯ

і 70 балістичних ракет – стільки, за перехопленим планом, потрібно Росії, щоб відрізати Київ, Харків і Одесу від світла, води і тепла ([The New York Times](#))

КОНТЕКСТ

- [Щоб завдати економічної шкоди, Росія і Україна б'ють по дата-центрах](#) (The New York Times, Раян Мак, Іван Нечепуренко): Професор Університету Аалто Вілі Легдонвірта вважає, що Росія, яка тримає державні і банківські дані в себе, «ймовірно, вразливіша до війни дата-центрів, ніж Україна».
- [Українські удари занурили цифровий світ Росії в хаос](#) (The Telegraph, Антонія Ленгфорд): Новою ціллю став майданчик суперкомп'ютера Сбербанку в Балаково, а кампанія оголює крихкість централізованої російської техноінфраструктури.
- [Росія переходить до нових тактик, щоб остаточно знищити енергосистему України цієї зими](#) (Kyiv Independent, Домінік Калвервелл): П'ята зимова кампанія спирається на реактивні дрони, баражуючі боєприпаси зі штучним інтелектом, денні удари і боєголовки проти опор ЛЕП, а під загрозою можуть опинитися підстанції АЕС.
- [Росія і Україна обмінюються ударами: «енергетичне перемир'я» Трампа розвалилося](#) (The Guardian, Ендрю Рот): Росія запустила рекордний рій дронів по центральній Україні, а Київ попри попередження Трампа відновив удари по НПЗ, і удари по комерційних цілях, судячи з подій у Чорному морі, розширюватимуться.
- [Британія передає Україні нові ракети Storm Shadow для ударів по російських об'єктах](#) (Bloomberg): Лондон без розголосу надсилає додаткові крилаті ракети, щоб зірвати російські атаки на цивільну інфраструктуру до зими, і відкрито розходиться з вимогою Вашингтона зупинити удари по Росії.
- [Зламани застосунки знайомств і затримки доставки: як удари по дата-центрах змінюють повсякденне життя в Росії](#) (The Independent, Алекс Крофт): Стратегія Києва 2026 року – донести війну до звичайних росіян, але чи викличе це невдоволення, поки незрозуміло.

КРИТИЧНО Чому Росія бачить шанс бомбардуваннями змусити Україну скоритися цієї зими

The New York Times | Констан Мее | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ**

Кореспондент The New York Times Констан Мее пише, що Москва побачила можливість цієї зими зламати Київ і домогтися його повної капітуляції завдяки повітряній кампанії, хоча історично змусити країну капітулювати лише звичайними бомбардуваннями майже неможливо. Згідно з цією новою «теорією перемоги», ракетні й дроніві удари по містах мають завдати таких страждань, щоб Росія досягла успіху, поки її війська застрягли на фронті. «Росіяни завдають величезних руйнувань, намагаючись залякати українців перед зимою і змусити їх здатися», – каже Гаррі Неделку з Rasmussen Global. Сет Джонс із CSIS нагадує, що у В'єтнамі, Перській затоці і нещодавно в Ірані бомбардування не змусили країни капітулювати, проте в Києві визнають, що Москва зараз у вигіднішій позиції, ніж будь-коли: ППО України виснажена, російський арсенал ракет і дронів зріс, а енергосистема настільки крихка, що один удар завдає шкоди, як раніше кілька. Видання отримало копію перехопленого плану атаки, який Київ у вересні показав європейським посадовцям: щоб відрізати Київ, Харків і Одесу від води, світла і тепла, Росії потрібно **близько 70 балістичних ракет, 720 далекобійних дронів і 150 керованих бомб**. Аналіз даних Повітряних сил, проведений NYT, показує, що приблизно стільки балістики і дронів щомісяця в середньому проривається крізь

українську ППО, тобто Москва вважає, що один місяць ударів може дати те, чого не вдалося за чотири зими. Вразливість столиці пов'язана із залежністю від трьох ТЕЦ, які після багаторічних атак не працюють на повну потужність, а в ніч на 14 жовтня Росія вразила всі три балістичними ракетами, тож Київ, імовірно, увійде в зиму з дуже обмеженою власною генерацією. Цього місяця Росія також била по ТЕС на південь від столиці і підстанціях, що передають електроенергію, – аналітикиня Марія Цатурян називає це «тактикою випаленої землі». Якщо план вдасться, **Київ, Харків і Одеса втратять 90% генерувальних потужностей** і 90% теплопостачання, а водопостачання і каналізація будуть серйозно порушені. Аналітики не бачать причин, чому Росія погодилася б припинити удари до зими: «Єдиний козир, який у них є для тиску на українців, – це авіаудари», – каже Неделку.

КРИТИЧНО Україна вичерпала запас ракет-перехоплювачів Patriot на тлі конфлікту Зеленського і Трампа

CNN | Вікторія Бутенко, Лорен Кент | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ**

CNN з посиланням на обізнане джерело повідомляє, що **в Україні закінчилися ракети-перехоплювачі для систем Patriot** – одних із небагатьох засобів, здатних збивати балістичні ракети, – що робить країну вразливішою до російських ударів. «Майже всі балістичні ракети під час останнього удару не були перехоплені через брак ракет», – сказало джерело. У ніч на 14 жовтня російська балістика вразила три електростанції в Києві і енергооб'єкти в Харкові, у столиці загинули четверо людей і 25 поранено, а Повітряні сили повідомили про перехоплення лише чотирьох балістичних ракет, що, за оцінкою CNN, свідчить про використання останніх Patriot. Ще в серпні Зеленський казав, що Україна має лише десяту частину потрібних перехоплювачів, а обіцяна американська ліцензія на їх виробництво так і не з'явилася. Дефіцит Patriot у світі посилює війна з Іраном, а можливе припинення закупівель зброї за програмою PURL поставить під загрозу будь-які майбутні поставки. За даними двох європейських посадовців, попередження Держдепартаменту і Пентагону надійшли у вихідні, зокрема через прямі військові канали до українських командирів. Зеленський звернувся до Трампа: «Американський президент має всі ефективні й необхідні інструменти, щоб наблизити мир через силу, справедливість і тиск на агресора. Ми просимо додаткові пакети ракет-перехоплювачів Patriot для України». Він також заявив, що з півночі четверга Росія випустила понад 850 ударних дронів, і поскаржився, що швидкість українських оборонних можливостей «штучно обмежують». Робота Starshield, за даними джерела в Міноборони, відновилася, а посол Денис Сенік висловив надію, що «все буде відновлено до попереднього рівня». Україна, підсумовує CNN, одночасно стикається з порожніми складами Patriot, лише частково відновленим зв'язком і загрозою втрати розвідданих і закупівель через PURL, тоді як SpaceX і Пентагон коментарів не надали.

КРИТИЧНО Росія за шість тижнів збудувала велику нову базу для ударів дронами – супутникові знімки

Reuters | Том Балмфорт, Едвард Каррон | 15 жовтня 2026 | **РОЗСЛІДУВАННЯ**

Reuters на основі супутникових знімків Planet Labs і Airbus встановив, що Росія за шість тижнів майже завершила будівництво великої стартової бази для реактивних дронів «Герань» у Ростовській області поблизу авіабази Міллерово. Ще 31 серпня на цьому місці було порожнє поле, а станом на середу там з'явився об'єкт площею близько 0,9 кв. км – **розміром приблизно зі 126 футбольних полів** – за 3,5 км від авіабази, де базується 31-й гвардійський винищувальний авіапункт. На знімках видно вісім платформ для пускових рейок: на двох рейки вже встановлено, ще дві будуються. Нова база доповнює мережу щонайменше з 11 стаціонарних пускових майданчиків і, за оцінкою компанії DroneSec, **може запускати 100 і більше реактивних дронів на добу**, зокрема «Герань-4» і «Герань-5». Такі дрони летять зі швидкістю до 600 км/год – надто швидко для дешевих українських дронів-перехоплювачів, а сам майданчик, імовірно, перебуває під «парасолькою» ППО авіабази, що ускладнює удари по ньому. За даними українських військових, цього літа за три місяці Росія приблизно вшестеро збільшила використання реактивних дронів. «Швидкість будівництва демонструє, з якою легкістю Росія може швидко задіяти вже сформовані наступальні спроможності»,

– каже засновник DroneSec Майк Моннік, додаючи, що це створює стратегічну вразливість і для країн НАТО. Програмний директор RUSI Роб Джордан називає темпи будівництва вражаючими і вважає, що вони показують, наскільки Росія покладається на глибокі удари – «можливо, на шкоду своїм звичайним сухопутним силам». У Києві очікують, що цієї зими Росія посилить атаки реактивними дронами і ракетами. За прогнозом Монніка, база, ймовірно, запрацює на повну потужність за кілька тижнів, якщо не раніше.

УВАГА Україна знаходить нові цілі

The Atlantic | Саймон Шустер | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ** | продовження, див. № 206 (489)

Саймон Шустер у The Atlantic розповідає, як після того, як Трамп через дизельну угоду фактично взяв під захист російські НПЗ, Україна переключилася на нові цілі – московські аеропорти і російські дата-центри. Двоє архітекторів операції під кодовою назвою M&Ms, про яку журнал уперше писав у серпні, стверджують, що вона не залежить від американських технологій чи розвідки і використовує українські дрони зі штучним інтелектом, які зв'язують місцевість із картою. Трамп, закликаючи Київ припинити удари по НПЗ, сказав, що «є багато інших цілей», і Зеленський неохоче переорієнтувався. Новим у сюжеті видання називає масштаб: з 8 жовтня Україна вразила щонайменше чотири російські дата-центри, переважно «Яндекса», ремонт яких, за даними «Коммерсанта», може тривати до шести місяців, а минулого тижня **в московських аеропортах скасували 345 рейсів**. У п'ятницю рій дронів закритий усі чотири аеропорти Москви саме тоді, коли туди повертався літак Путіна з Туркменістану, – офіцер називає це «чистим збігом», а у вівторок, за словами мера, на Москву летіло майже 500 дронів. Водночас ескалація має зворотний бік: Росія відповідає на кожну українську інновацію ще більшою жорстокістю щодо цивільних – за даними ООН, з 1 по 24 вересня загинули щонайменше 200 цивільних, а голова «Укрзалізниці» Олександр Перцовський рахує 37 атакованих локомотивів у серпні і 47 у вересні. «Несправедливо, коли одна сторона порушує всі правила війни, а інша стримується», – каже високопосадовець з Європи. Найпримітніше – визнання одного з авторів плану M&Ms: «Тепер є розуміння, що Росія не розвалиться через свою складну економічну ситуацію... **Росія не впаде, принаймні не зараз**», а отже, стратегію треба змінювати. Трамп, пише Шустер, перетворився з посередника на ділового партнера росіян, залишивши Зеленському вибір між російськими умовами і продовженням боротьби з підтримкою США чи без неї. Висновок автора: Україна ще здатна зробити життя в Росії нестерпним, але цього, ймовірно, замало, щоб змусити Путіна до перемир'я, і якщо США стануть на бік Росії, частина посадовців у Києві не бачить іншого виходу, ніж відмовитися від ескалації і шукати миру.

УВАГА Чому українські удари по дата-центрах – реальна проблема для Росії і не лише

Politico Europe | Антоанета Руссі | 15 жовтня 2026 | **продовження, див. № 205 (488)**

Politico Europe аналізує, як удари українських дронів по російських дата-центрах **відкривають новий фронт війни – інфраструктуру цифрової економіки**. Новим у сюжеті є удар 14 жовтня по великому дата-центру Сбербанку в Саратовській області, після якого один із топменеджерів Сбербанку запевнив, що роботу не порушено, і реакція НАТО, яке вже враховує подібні цілі у плануванні. Українські дрони раніше вразили три дата-центри «Яндекса» в Сасово, Калусі і Владимирі, порушивши роботу електронної комерції, цифрових платежів, доставки їжі і сервісів для тисяч підприємств і домогосподарств, а два центри досі не працюють. «Українці хотіли показати росіянам, що в цю гру можна грати вдвох», – каже обізнаний посадовець. Дослідник Олег Шакіров зауважує, що відновлення буде дорогим, бо обладнання доведеться завозити в обхід санкцій на тлі високого світового попиту: «Ніхто насправді не знає, яких збитків завдано... але оскільки два дата-центри досі офлайн, можна припустити, що значних». Удари по обчислювальній інфраструктурі видання порівнює з ударами по електростанціях: вони послаблюють воєнні зусилля, але й зупиняють повсякденне цивільне життя. Старший науковий співробітник RUSI Джозеф Ярнецькі вважає, що такі удари, ймовірно, порушують міжнародне гуманітарне право, а експерт Кубо Мачак пояснює, що за Женевськими конвенціями дата-центр є законною ціллю лише тоді, коли робить

ефективний внесок у військові операції, наприклад зберігає розвідувальні дані чи живить військові системи штучного інтелекту. Самого розміщення пропагандистських ботів для цього недостатньо, а незалежні дослідники не знайшли доказів, що удари саме зірвали російські дезінформаційні кампанії. Прецеденти вже є: під час американо-ізраїльського конфлікту з Іраном цього року дрони вразили три об'єкти AWS в ОАЕ і Бахреїні. Високопосадовець НАТО визнає, що Альянс розглядає дата-центри як потенційні цілі і на власній території («Ми отримали б це в бою»), тож що важливішими вони стають для економік, то вагомішими цілями будуть.

Що це означає для України: Для України це означає, що наступні тижні стануть вирішальними для енергосистеми великих міст: ППО, захист підстанцій і децентралізована генерація – питання не лише оборони, а й виживання економіки і соціальної стабільності взимку. Удари по російських дата-центрах і аеропортах підвищують ціну війни для росіян, але західні аналітики не вважають їх достатніми для перелому, тож ключовим залишається отримання засобів протиповітряної оборони.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 3 · 7 ХВ ЧИТАННЯ

САМІТ ЄС: АКТИВИ, ДИЗЕЛЬ І ЦІНА САМОСТІЙНОСТІ

На саміті в Брюсселі Європа демонструє єдність і готовність казати «ні» Вашингтону щодо російських активів, але видання застерігають: замінити американські розвідку і ППО Європа поки не здатна.

200 млрд євро

ЦИФРА ДНЯ

знерухомлених у ЄС російських активів, які лідери відмовилися передати під контроль США ([Kyiv Independent](#))

КОНТЕКСТ

- Лазівка в правилах ЄС, якою Росія користується, щоб вивести олігархів з-під санкцій (Kyiv Independent, Кріс Пауерс): Euroclear уже компенсував 3 млрд доларів із заморожених російських рахунків, а Raiffeisen може зробити те саме для пов'язаної з Дерипаскою Rasperia.
- Каллас: Росія прорахувалася, відсторонивши Європу (Euronews, Лука Бертутці): Кая Каллас вважає, що Москва намагалася отримати свої вимоги руками США, а дизельна угода – подарунок Путіну, який у відповідь лише посилює удари по цивільних.
- Каллас: удари України по російських НПЗ є самообороною (Euronews, Саша Вакуліна, Лука Бертутці): Глава дипломатії ЄС називає удари законною самообороною, бо нафта фінансує війну, а найшвидший спосіб їх зупинити – завершити війну.
- Прем'єр Болгарії порушив єдність ЄС і підтримав дизельну угоду Трампа і Путіна (Euronews, Хорхе Ліборейро): Румен Радев привітав угоду і виступив проти українських ударів по НПЗ, порушивши консенсус лідерів ЄС.
- Німеччина застерігає від повернення Росії в G20 (Reuters, Марія Мартінес, Девід Міллікен): На зустрічі міністрів фінансів G20 у Бангкоку Ларс Клінгбайль заявив, що не можна вдавати, ніби Росія – нормальний член клубу, а Британія закликала посилити санкції проти тіншового флоту.
- Міністр закордонних справ Естонії: завдаючи болю Росії, треба подбати про власне виживання (ERR News, Лійсу Ласс): Маргус Цахкна визнає, що понад 50 прізвищ тихо зникли з проєкту санкцій ЄС через лобізм, і захищає виключення постачальника естонського підприємства Silmet залежністю європейської промисловості від російської сировини.
- Майбутнє Європи не буває безкоштовним (Die Presse, Маргіт Шратценшталлер): Економістка застерігає, що країни-донори, блокуючи спільні інвестиції, економлять зараз, але ризикують високою «ціною неєвропи» в майбутньому.

СТАБІЛЬНО Європа відсторонилася США від розмови про російські активи

Kyiv Independent | Kpic Пауерс | 15 жовтня 2026

Kyiv Independent повідомляє, що лідери ЄС на саміті в Брюсселі відкинули ідею США передати під контроль Вашингтона 200 млрд євро (227 млрд доларів) знерухомлених у ЄС російських активів як козир на переговорах. Цю ідею американські посадовці висунули 9 жовтня, а першою про неї повідомила The New York Times. «Активи заморожені в Європі, і вони залишатимуться замороженими в Європі. **Це наша справа, і ми її вирішимо**», – заявив канцлер Німеччини Фрідріх Мерц. Прем'єр Фінляндії Петтері Орпо наголосив, що йдеться про кошти росіян, «які руйнують Україну і щодня вбивають там людей», тож ідея їх розморожування «цілком виключена». Канцлер Австрії Крістіан Штокер сказав, що не переконаний у доцільності віддавати активи під контроль США «з огляду на нестабільність американської політики і те, як швидко там усе змінюється». Верховна представниця ЄС Кая Каллас підкреслила, що всі питання, які цікавлять Росію, – заморожені активи і зняття санкцій – вирішувати європейцям. Видання пояснює, що через вимогу однаковості передати активи під контроль США практично неможливо. В оновленому 14 жовтня проєкті висновків саміту лідери лише обіцяють «своєчасно повернутися» до питання фінансування України. Новий раунд суперечки розгортається на тлі хвилі осуду нещодавніх кроків США щодо України в європейських столицях. ЄС і надалі вивчає варіанти використання активів на користь Києва, і саме від цього залежить фінансування української оборони наступного року.

УВАГА Україна: необхідно переглянути питання російських активів

Le Monde | 15 жовтня 2026

Редакція Le Monde у день відкриття саміту Європейської ради закликає повернутися до питання 210 млрд євро активів Банку Росії, заблокованих на європейській території. Приводом стала оголошена 9 жовтня угода Трампа з Путіним про поставки російського дизеля, покликана обмежити втрати республіканців на проміжних виборах 3 листопада, яка, на думку газети, переходить новий поріг. «Дональд Трамп ніколи не запізнюється зі зрадою, коли на кону цінності, які довго відстоювали Сполучені Штати», – пише видання. Угода суперечить букві й духу двох законів, ухвалених Конгресом, зокрема ініційованого сенатором Ліндсі Гремом і оприлюдненого менш ніж місяць тому. Разом із бажанням побачити відставку Зеленського вона, на думку редакції, показує, що політика Вашингтона щодо України «тепер диктується Москвою», а те, що партія Рейгана з цим погоджується, свідчить про масштаб краху. До цього додаються тривожне переривання обміну розвідданими, які дозволяли передбачати російські удари, і тимчасове уповільнення супутникового зв'язку Маска, тоді як Росія перед зимою б'є по цивільній інфраструктурі. Le Monde нагадує, що європейці місяцями вагалися, остерігаючись небезпечного прецеденту, а Бельгія, де розташований Euroclear, підживлювала ці сумніви. Найперспективнішим газета вважає підтриманий євродепутатами варіант: **перенести російські рахунки разом з активами і зобов'язаннями на рівень ЄС**, після чого Союз компенсує можливі втрати установам на кшталт Euroclear, а кошти спрямовуються Києву. «Дональд Трамп постійно демонструє, що поблажливість до Володимира Путіна нікуди не веде», – наголошує редакція. Висновок: кошти мають фінансувати український опір і після завершення каденції Трампа, а європейці повинні втілити на ділі концепцію «Європи-сили» – єдину, яку здатна почути Москва.

УВАГА Дизельна угода Трампа розпалює пристрасті на саміті ЄСPolitico Europe | Тім Росс | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ**

Politico Europe у бюлетені з саміту в Брюсселі пише, що дизельна угода Трампа з Путіним і очевидні обмеження американської підтримки – Starlink і розвідданих – повернули Україну на перше місце в порядку денному лідерів ЄС. В ексклюзивному інтерв'ю прем'єр Фінляндії Петтері Орпо сказав, що ситуація небезпечна «через останню угоду між Трампом і Путіним», а на запитання, чи опинилися Трамп і США на неправильному боці історії, відповів: **«Думаю, він – так, і вони – так»**. «Вони були на нашому боці. Ми союзники. Ми в НАТО. А яка найбільша загроза для НАТО? Росія – і тому тут немає логіки. Відповідей у мене немає. У мене багато запитань», – додав Орпо, пояснивши поведінку Трампа внутрішніми причинами напередодні виборів. За його словами, ЄС має забезпечити Україну

зброєю і грошима, не покладаючись на США, а знайти фінансування на цю зиму і наступний рік – «вирішально». **Фінляндія і Швеція тиснуть на Єврокомісію**, щоб повернутися до використання знерухомлених російських активів, попри те що Бельгія заблокувала цей план торік: «Ми маємо спробувати ще раз». Видання фіксує й інші лінії напруги, зокрема суперечку довкола довгострокового бюджету ЄС обсягом близько 2 трлн євро між «ощадливими» Нідерландами, Швецією і Німеччиною та 17 лідерами на чолі з Італією і Румунією. Прем'єр Латвії Андріс Кулбергс оцінив ціну підтримки як «на одне пиво менше на європейця на рік», а Мерц пожартував, що на грудневий саміт варто «взяти кілька зайвих сорочок». На тлі саміту біля Румунії вражено два хімічні танкери, а за 10 днів уражено ще щонайменше п'ять вантажних суден і загинули щонайменше 23 моряки. Тим часом Верховна Рада ухвалила реформаторські законопроекти, що відкривають шлях до наступного траншу макрофінансової допомоги ЄС.

УВАГА Зеленський і Європа не можуть дозволити собі діяти поодиночі

The Telegraph | Джо Барнс | 15 жовтня 2026

Брюссельський кореспондент The Telegraph Джо Барнс пише, що Зеленський відмовився від «стратегії підводного човна» – тактики лестощів Трампу – і заявив про відновлення ударів по НПЗ словами «Ми закінчили». Однак у Брюсселі панує переконання, що Європа не здатна заповнити прогалину, яку залишить відмова США від передачі розвідданих і ракет Patriot, тож головний сигнал Києву – не руйнувати трансатлантичні відносини. Європа не має американських масштабів супутникової розвідки: **Франція має приблизно 17 супутників проти близько 500 в американському угрупованні**, а британський обмін даними обмежений правилами альянсу «П'ять очей». Хоча Макрон у січні заявляв, що Франція надає близько двох третин розвідданих для України, посадовець ЄС визнає: «Україна була б значно слабшою, якби втратила доступ до американської розвідки». Patriot залишається єдиною системою з реальними успіхами проти балістичних ракет, а їх дефіцит посилила війна з Іраном. Європейська альтернатива розвивається повільно, а майже всі ракети РАС-2 і РАС-3 Україна отримує через механізм NATO PURL, коли європейські донори оплачують американську зброю. Європа з початку другої каденції Трампа оплачує майже всю військову допомогу Києву, але без американських технологій ця допомога неповна. У європейських столицях вважають, що Путін дивиться на війну крізь призму західної підтримки і посилить ескалацію, якщо Трамп ще більше дистанціюється. Висновок автора: Європа може допомогти Україні вистояти, але переважне послання Києву – не розривати зв'язків з Вашингтоном.

Що це означає для України: Для України рішення ЄС тримати російські активи під власним контролем означає збереження реального шансу на довгострокове фінансування, незалежне від політичних коливань у Вашингтоні. Водночас застереження європейських посадовців показують, що питання розвідки і ППО Київ поки не може повністю переорієнтувати на Європу, тож для держави, оборонної промисловості і бізнесу важливо поєднувати європейські інструменти фінансування з утриманням каналів співпраці зі США.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 4 · 6 ХВ ЧИТАННЯ

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПОЛЮСИ: ВІД AfD І ФІЦО ДО МАДРИДА

Поки офіційна Європа консолідується навколо України, видання фіксують зростання сил, які пропонують інший курс, – від AfD у Німеччині до відновлення зв'язків Словаччини з Москвою, а Іспанія показує приклад відкритої суперечки з Трампом.

понад 1 млн

ЦИФРА ДНЯ

українців у Німеччині, які, за словами Аліси Вайдель, мають повернутися додому після настання миру ([The Economist](#))

КОНТЕКСТ

- [Лідерка AfD погрожує припинити німецьке фінансування України і повторює тези Путіна](#) (The Independent, Джеймс Рейнольдс): Вайдель назвала війну «вже програною» і повторила кремлівські тези про розширення НАТО, тоді як Мерц попереджає, що відмова від Києва зруйнує європейський порядок.
- [«Ми повертаємо борги»: Зеленський відповів на обіцянку Ле Пен скоротити допомогу](#) (Politico Europe, Лора Каялі): Зеленський наголосив, що Україна віддає Франції безпеку і бойовий досвід, корисний для її армії та оборонної промисловості.
- [Виступ у Брюсселі: як Марін Ле Пен збурює Європейський Союз](#) (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Томас Гучкер): Напередодні саміту Ле Пен застерегла лідерів не ухвалювати бюджет ЄС на 2028–2034 роки до президентських виборів у Франції, але цей тиск може навпаки пришвидшити угоду.
- [Валенса зняв український прапорець, але Трамп змушує його знову змінити думку](#) (Seznam Zprávy, Філіп Гарцер): Лех Валенса, який цього року перестав носити значок з українським прапором через волинське питання, тепер думає повернути його через дедалі різкіше несприйняття Трампа.
- [Як улюблений спорт Путіна відчинив Росії двері до міжнародних змагань](#) (Politico Europe, Дар'я Мещерякова): Дзюдо стало тараном повернення Росії у світовий спорт перед Олімпіадою 2028 року, а дипломатична служба ЄС готує варіанти протидії.

УВАГА **Аліса Вайдель припинила б підтримку України Німеччиною**

The Economist | 15 жовтня 2026

The Economist узяв інтерв'ю в залі засідань Бундестагу з видом на Шпрее в співлідерки «Альтернативи для Німеччини» Аліси Вайдель, яка має підстави вважати, що її час настав: партія впевнено лідирує в загальнонаціональних опитуваннях і готується сформувати перший в історії уряд у землі Саксонія-Ангальт. Зрозуміти, що відстоює Вайдель, складно, але проти чого вона виступає – цілком ясно, і насамперед це німецька підтримка оборони України. За її словами, допомога Києву марна, бо **Україна «надто мала» і «вже програла»**, тож Німеччина має «чинити тиск на президента України», щоб припинити вбивства. Політика, на думку Вайдель, має будуватися за принципом «Німеччина передусім», зокрема через наслідування дизельної угоди Трампа з Росією. Вона застерігає, що затягування війни «ставить під загрозу Німеччину», яка може стати мішенню, – журнал вважає це цілком імовірним з огляду на гібридні атаки Росії на союзників по НАТО, проте Вайдель не наважується назвати Росію загрозою. Вона заявляє, що не бачила доказів причетності Росії до «так званої спроби атаки дрона» на аеропорт Лейпцига, і одразу переводить розмову на нібито українську диверсію на «Північних потоках» – цей риторичний прийом, на думку видання, вже став звичкою. На запитання про бажання Путіна миру вона переадресовує його Зеленському, визнає, що 2022 року агресором була Росія, але додає, що «коли за столом переговорів сидить дипломатія, там же сидить і історія», маючи на увазі, що Захід десятиліттями ігнорував безпекові інтереси Росії. Щодо «реміграції» Вайдель каже, що понад мільйон українців у Німеччині мають повернутися додому, щойно настане мир. Журнал наголошує, що, попри всю непослідовність цих поглядів, **уперше вони належать партії, яка лідирує в загальнонаціональних рейтингах**. Це перетворює допомогу Україні на предмет гострої передвиборчої боротьби в найбільшій економіці ЄС.

УВАГА Як Росія планує відновити зв'язки зі СловаччиноюPolitico Europe | Зоя Шефталович, Макс Грієра | 15 жовтня 2026 | **ЕКСКЛЮЗИВ**

Politico Europe отримало урядову ноту Росії, з якої випливає, що після поразки Віктора Орбана Москва робить ставку на прем'єра Словаччини Роберта Фіцо як ключового партнера в ЄС. Документ за підписом міністра науки і вищої освіти РФ Валерія Фалькова від 10 вересня свідчить, що **Словаччина погодилася відновити роботу Російсько-словацької міжурядової комісії**, яка не збиралася з 2022 року. Міністр закордонних справ Словаччини Юрай Бланар дав згоду провести засідання в Москві під час відеодзвінка 20 серпня, і, за словами Фіцо, його заплановано на 25 листопада, хоча нота спершу називала 26–27 жовтня. Братислава хоче обговорити поставки газу попри курс ЄС на відмову від російського газу, нафту з «Дружби» і ядерне паливо, а Бланар виступає проти «дискримінації російських спортсменів». Підхід дзеркалить план співпраці з 12 пунктів, який Москва уклала з Угорщиною Орбана в грудні; уряд Петера Мадяра, що переміг на квітневих виборах, не підтвердив, чи збереже ту комісію. «Ми проводимо політику в усіх напрямках і підтримуємо діалог з усіма країнами, зацікавленими в прагматичній співпраці на благо національних інтересів Словацької Республіки», – заявив Бланар. Востаннє комісія збиралася 12 листопада 2021 року в Братиславі, а 9 травня цього року Фіцо відвідав Москву на День перемоги і зустрівся з Путіним. Видання вписує цей крок у ширшу картину: США запросили Путіна на грудневий саміт G20 у Маямі, а МОК тимчасово скасував відсторонення Олімпійського комітету Росії. Кремль використовує енергетику як важіль – так само, як у випадку з дизельною угодою Трампа, – щоб відколоти окремі держави ЄС від єдиної позиції щодо України. Водночас українські удари по НПЗ, які, за даними Києва, вивели з ладу 51% російської нафтопереробки, ставлять під сумнів здатність Путіна виконати свої енергетичні обіцянки.

СТАБІЛЬНО Чому Іспанія протистоїть Трампу

Foreign Policy | Раві Аграваль | 15 жовтня 2026

У розмові з головним редактором Foreign Policy Раві Агравалем міністр закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес пояснює, чому Мадрид відкрито сперечається з Трампом щодо витрат НАТО, баз для війни з Іраном і Гази і чому це не послаблює трансатлантичний зв'язок. Трамп у липні назвав Іспанію «безнадійною справою» і «жахливим партнером», а у вересні передрік, що вона стане «зруйнованою країною». Альбарес називає стосунки з Вашингтоном «плинними» і нагадує, що Іспанія безкоштовно надає США дві бази, має з ними торговельний дефіцит на користь Америки і купує американський СПГ. Справжній внесок у НАТО, за його словами, – це спроможності і війська, а не відсотки: Іспанія витрачає 2% ВВП, але виконує всі запити Альянсу, тримає 3 тисячі військових на східному фланзі в Естонії, Словаччині і Румунії та командує місією НАТО в Іраку. «Ми віримо в міжнародне право. Ми вважаємо, що війна не має бути інструментом досягнення зовнішньополітичних цілей», – каже Альбарес. Щодо України він наголошує: «Ми підтримуємо уряд президента Володимира Зеленського і суверенітет України з самого початку війни», а також «коли ми бачимо війну в Україні, це не лише про Україну; це впливає і на нас». На думку міністра, Вашингтон фактично **«запрошує нас узяти стримування і безпеку у власні руки»**, тому Іспанія виступає за спільну європейську оборону і європейську армію як європейську опору НАТО. Діалог із Китаєм Альбарес не вважає хеджуванням, адже саме з Китаєм Іспанія має найбільший торговельний дефіцит, а у квітні Санчес і Альбарес підписали в Пекіні 19 угод. Іспанія відмовила США у використанні баз під час війни з Іраном, запровадила збройове ембарго щодо Ізраїлю і вважає рішення про дві держави «єдиною реалістичною можливістю». Висновок міністра напередодні листопадових виборів в Іспанії: сильна спільна європейська оборона ніколи не послабить НАТО, а зовнішня політика – це захист інтересів громадян і проєкція цінностей.

Що це означає для України: Для України політичні зміни в Німеччині, Франції та Центральній Європі – не віддалена перспектива, а чинник, що вже впливає на бюджети допомоги і переговорні позиції. Державі, громадському сектору і експертному середовищу варто посилювати присутність у публічних дискусіях цих країн, пояснюючи вигоди безпекової співпраці з Україною для їхніх економік і армій, як це робить Зеленський у відповідь Ле Пен.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 5 · 6 ХВ ЧИТАННЯ

ЧОРНЕ МОРЕ І НАТО: ВІЙНА В ЧУЖИХ ВОДАХ

Європейські видання описують перенесення війни в територіальні води Румунії та Болгарії як перевірку рішучості НАТО і попереджають про продовольчі наслідки для всього світу.

6%

ЦИФРА ДНЯ

вартості судна і вантажу – ставка страхування в Чорному морі (раніше 1,5%), фрахт зріс з 30 до понад 100 доларів за тонну ([Corriere della Sera](#))

КОНТЕКСТ

- [Союзники по НАТО зберуться через удари дронів по судноплавству в Чорному морі](#) (Politico Europe, Тім Росс): Президент Румунії Нікушор Дан повідомив про засідання Північноатлантичної ради і назвав удари гібридними атаками, що мають послабити підтримку України.
- [Семеро моряків зникли безвісти після ударів дронів по танкерах біля узбережжя Румунії](#) (The Guardian, Дженніфер Ранкін): Удари по двох танкерах у румунських територіальних водах свідчать, що Чорне море стає ще одним фронтом російської війни, а джерело в НАТО вважає дрони російськими.
- [Андраш Рац: суть російської стратегії – прибрати зі світового ринку достатньо продовольства, щоб спричинити голод](#) (Telex, Жомбор Крас): Угорський експерт вважає, що Росія перебуває у складному становищі, а чорноморська кампанія має посилити інфляційний тиск на Європу.
- [Будинок польського подружжя знищила нідерландська ракета: «Вибачення були б доречними»](#) (NRC, Сімон Пек): Видання встановило, що ракету, яка під час відбиття російської атаки дронів у вересні 2025 року зруйнувала будинок у Вирики, майже напевно випустив нідерландський F-35.
- [Росія вже воює з НАТО, – колишній командувач Альянсу](#) (The Independent, Нік Лестер): Колишній SACEUR Кертіс Скапаротті вважає, що за російською доктриною Москва вже веде гібридну війну, спрямовану на розкол Альянсу.
- [Друзі і вороги Британії більше не вірять, що вона дбає про власну оборону](#) (The Telegraph, Том Тугендгат): Тіньовий міністр закордонних справ попереджає, що Росія, Іран і Китай підривають Британію темпами холодної війни, а уряд демонструє слабкість.

КРИТИЧНО Театр воєнних дій – Чорне море: Росія полює на цивільні судна

Neue Zürcher Zeitung | Фолькер Пабст | 15 жовтня 2026 | [продовження, див. № 206 \(489\)](#)

Кореспондент Neue Zürcher Zeitung Фолькер Пабст пише, що атаки дронів на цивільні судна в Чорному морі крок за кроком переносяться в територіальні води країн НАТО – типова для Росії тактика салямі, спрямована проти українського експортного маршруту. 15 жовтня сигнали лиха з румунської 12-мильної зони подали танкери Wine Trader під прапором Сан-Марино, з екіпажу якого, за даними берегової охорони Румунії, безвісти зникли восьмеро з 12 моряків, і Yara J. Напад на судно в цих водах, наголошує автор, є таким самим порушенням суверенітету держави, як обстріл вантажівки на суходолі. Росія заперечує причетність, але всі уражені судна йшли маршрутом між Босфором і портами України та Румунії, а Київ не зацікавлений ставити під загрозу власну «рятивну лінію». З початку місяця в західній частині Чорного моря загинули понад 30 моряків, а в ніч на понеділок біля Болгарії вражено ще два судна, одне з яких затонуло. «Поетапність дій типова для Росії у стосунках з НАТО: **ескалація відбувається не раптово, а через безліч дрібних порушень меж**», – пише Пабст, попереджаючи, що за відсутності рішучої відповіді Москва піде далі. Міністр оборони Румунії Радун Міруце закликав посилити присутність союзників і запропонував створити

спільне командування НАТО для прибережних держав Чорного моря, яке Румунія могла б прийняти з 2028 року. Прем'єра Болгарії Румена Радева опозиція звинувачує в нерішучості: Софія викликала російського посла, але прямих звинувачень не висунула. Паралельно триває диверсійна кампанія: підпал секретного антенного майданчика поблизу Софії, яким користується і Starlink, знищив 11 із 18 антен, затримано двох підозрюваних із підробленими німецькими паспортами. Президент Румунії Нікушор Дан заявив, що разом із союзниками країна зобов'язана захищати «кожен дюйм нашої території, включно з водами і повітряним простором», і саме реакція НАТО, підсумовує автор, визначить, чи піде Москва на подальшу ескалацію.

КРИТИЧНО Війна дронів між Росією і Україною дісталася вод НАТО: у Чорному морі вражено десятки суден із зерном

Corriere della Sera | Марта Серафіні | 15 жовтня 2026 | [продовження, див. № 206 \(489\)](#)

Кореспондентка Corriere della Sera Марта Серафіні пише з Києва, що після чотирьох років війни битва за Чорне море перетворилася на кампанію дронів проти торговельного флоту, а територіальні води Румунії і Болгарії стали лінією фронту. Видання наводить хроніку: 5 жовтня в румунських водах біля Сфину-Георге затонуло судно Royad Mammadov (двоє загиблих), 6 жовтня біля Бяли вражено Alfa Watan (десять загиблих, з них дев'ятеро сирійців), у ніч на 13 жовтня за 17 миль від Крапеца – HS Dignity (11 зниклих безвісти), а біля Суліни – Wine Trader (восьмеро зниклих). Екіпажі – не військові, а моряки із Сирії, Єгипту, Азербайджану, Індії і Бангладеш на судах під зручними прапорами, тобто вихідці з країн, які найбільше залежать від цього зерна. У третьому кварталі уражено близько 86 торговельних суден проти 23 за перше півріччя. Офіційно в Софії атаки нікому не приписали: прем'єр Румен Радев визнає, що в атаках України на власні судна «немає логіки», але «проблема в тому, що ми не можемо цього довести», а дипломатична обережність пояснюється й тим, що Україна теж б'є дронами по російському судноплавству. На відміну від морської блокади 2022–2023 років маршрут формально відкритий, «але його закриває ризик»: **страхування зросло з 1,5% до 6% вартості судна і вантажу**, а фрахт – з 30 до понад 100 доларів за тону. Для Києва удар структурний: **через чорноморські порти йде близько 90% агроекспорту**, а Дунай, вантажівки і залізниця разом не здатні замінити 2,5–3,5 млн тонн, що втрачаються щомісяця. Удар симетричний: Росія призупинила транзит Керченською протокою, а зернові термінали Новоросійська закрито. Міністр аграрної політики Тарас Висоцький попереджає, що фермери, які не можуть продати врожай, не засіють усі землі. Висновок авторки: поки ситуацію пом'якшують запаси, але якщо маршрути не відкриються після нового врожаю, світ ризикує продовольчою кризою, не менш тяжкою, ніж 2022 року, адже «зернова війна стає і війною проти моря».

СТАБІЛЬНО Розкрито: план НАТО для протидії Росії

The Spectator | Саймон Діггінс | 15 жовтня 2026

Автор The Spectator Саймон Діггінс аналізує «теорію перемоги» над Росією, яку Верховний головнокомандувач об'єднаних сил НАТО в Європі генерал Алексус Гринкевич публічно представив на Варшавському безпековому форумі. Концепція, яка понад рік циркулювала в секретному форматі, зводиться до трьох кроків: «заблокувати початковий напад... притупити його і запобігти подальшому просуванню. І, якщо потрібно, зламати сили противника та оперативну систему ведення війни, розгорнуту проти нас». Альянс розраховує на «перевагу в ухваленні рішень» завдяки кращій розвідці, а сама схема, за оцінкою автора, віддзеркалює український досвід – стримування наступу, удари по логістиці в Криму і далекобійні удари вглиб Росії. Українські гібридні дрони-крилаті ракети вже мають дальність понад 600 миль, нагадує Діггінс. Гринкевич, який одночасно очолює Європейське командування США, визнає, що через диверсії і підпали населення країн Альянсу «трохи нервує». Генерал похвалив Польщу за інвестиції і мобілізацію як країну, «де дії відповідають словам», тоді як британська делегація, за спостереженням автора, почувалася ніяково. Ресурсна перевага на боці НАТО: населення Альянсу – близько мільярда, а європейців автор називає «500 мільйонами найбагатших громадян світу». Проте теорія спирається на дві сумнівні передумови – волю європейців і залученість США, які зважають виведення частини сил з Європи, а

інциденти на британських базах RAF Fairford і Molesworth послаблюють аргументи на користь американської присутності. Висновок Діггінса: одним із найбільших парадоксів історії стало б те, що **НАТО знало, як воювати і перемогати, але так і не зуміло зібрати волю це зробити.**

Що це означає для України: Для України загроза чорноморському коридору – це передусім загроза аграрному експорту, валютним надходженням і доходам фермерів, а отже наступній посівній. Реакція НАТО на удари в румунських водах стане індикатором того, чи готові союзники захищати спільний із Україною морський маршрут, і від цього залежатиме вартість страхування і логістики для українського бізнесу.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 6 · 7 ХВ ЧИТАННЯ

США І БЛИЗЬКИЙ СХІД: ВИБОРИ, ХУСИТИ І ТИХА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ

Американська політика перед проміжними виборами і затяжна війна з Іраном формують тло, на якому Вашингтон ухвалює рішення щодо України, а хусити перетворюють процвітання Саудівської Аравії на точку тиску.

81%

ЦИФРА ДНЯ

египтян у 2020 році підтримували відокремлення релігії від політики (44% у 2007 році) ([Foreign Affairs](#))

КОНТЕКСТ

- Тепер ми бачимо масштаб американського занепаду (Foreign Policy, Говард Френч): Тиждень скандалів – від санкцій проти МКС до дизельної угоди з Путіним і промови Рубіо в Афінах – автор вважає ознакою свідомого руху до світу, де сила важить більше за принципи.
- Стратегія Трампа на проміжних виборах повертає до 1970 року (Foreign Policy, Джуліан Зелайзер): З історично низьким рейтингом республіканці роблять ставку на «позитивну поляризацію» в дусі Спіро Агню – залякування і очорнення опонентів.
- Чого він досягнув: заяви Трампа і реальність (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Вінанд фон Петерсдорфф-Кампен, Фрауке Штеффенс, Маджид Саттар): Перевірка фактів у восьми розділах показує, що заяви Трампа про «великі успіхи» розходяться з реальністю щодо цін, воєн і міграції.
- США розглядають застосування «матері всіх бомб» проти Ірану (CNN, Закарі Коен, Гейлі Бріцкі, Кевін Ліптак): Військові розробили нові плани ударів із застосуванням GBU-43/B по енергетиці і ядерних об'єктах Ірану, хоча посадовці сумніваються в їх стратегічному ефекті.
- У Ормузькій протоці потоплено два вантажні судна: Іран посилює атаки перед виборами в США (CNN, Джессі Єн, Айзек Йі, Теле Ребане): Іран намагається повернути важелі впливу на протоку, після того як американський конвой відновив потоки нафти із Затоки.
- Шукаючи велику «перемогу» в Ірані, Трамп приречений програти (Responsible Statecraft, Пол Пілар): Прагнення капітуляції або падіння режиму лише затягує війну, а реалістичний вихід – мінімальне перемир'я з відкладеними переговорами.
- Чому удари хуситів по Саудівській Аравії такі ефективні (Reuters, Джон Девісон): Іран допоміг хуситам майже повністю забезпечувати себе дронами і ракетами, а війна з Іраном виснажила американські запаси перехоплювачів.
- Процес у Гамбурзі: терористичні методи проти Німеччини (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Ніколас Буссе): Суд установив, що Іран планував цілеспрямовані вбивства в Німеччині, і Берлін має відповісти чітко.
- Таємна роль сербського лідера в «незаконних» зусиллях на користь бізнесу Трампа (The Guardian, Том Бургіс): Розслідування показує, що Александар Вучич особисто тиснув на охоронців спадщини заради вежі Кушнера і Трампа вартістю 500 млн доларів у Белграді.
- Радіоактивна руда, яка може зламати монополію Китаю на рідкісноземельні метали (Foreign Policy, Гленн Зорпетт): Монацит – найкраща надія Заходу на незалежність від Китаю, але регулювання торієвих відходів і спекуляції гальмують цей шлях.

УВАГА Як хусити допомагають Ірану перетворити Саудівську Аравію на точку тиску

Reuters | Самія Нахул, Паріса Хафезі, Ахмед Толба, Мохаммед Гобарі | 15 жовтня 2026

Reuters аналізує, як атаки єменських хуситів на саудівську інфраструктуру і великі інвестиційні заходи мають змусити наслідного принца Мухаммеда бін Салмана виконати вимоги хуситів у Ємені і водночас підштовхнути Трампа послабити американську блокаду, що душить Іран. Іран, який перебуває під економічним і військовим тиском з початку американо-ізраїльської війни 28 лютого, б'є по партнерах Вашингтона: «Іранці – в задушливому захваті», – каже Майкл Найтс з Horizon Engage. Удари по міжнародному аеропорту імені короля Халіда забрали життя людей, удар по Saudi Aramco спричинив пожежу на кількох поверхах, а атаки зірвали нафтову конференцію в Ер-Ріяді і змусили частину учасників інвестиційного форуму FII долучатися дистанційно. Речник хуситів Мохаммед Абдуссалам наполягає: «Наші гуманітарні вимоги не мають нічого спільного з Іраном чи будь-ким іншим», але, на думку Фаваза Гергеса з Лондонської школи економіки, хусити вимагають «миру переможця», який закріпив би їхню владу над більшою частиною Ємену. Мухаммед бін Салман опинився перед дилемою: ескалація загрожує програмі Vision 2030, а поступки посилять хуситів; Абдулазіз Сагер з Gulf Research Center вважає, що в Ер-Ріяді «немає іншого вибору, крім військових дій». Водночас США не виявляють бажання починати нову кампанію: **Трамп відмовився від ударів і відклав рішення до завершення проміжних виборів**. Колишній американський переговорник Аарон Девід Міллер звертає увагу на асиметрію ставок: «Саудівська інфраструктура набагато цінніша, ніж інфраструктура хуситів». Аналітик Фарей аль-Мусліммі попереджає про «війну, гіршу, ніж 2015 року», у яку Саудівська Аравія вступить з меншою кількістю союзників: «Це не просто саудівська війна. Це війна Затоки». Висновок видання: без єдності Ер-Ріяді і Абу-Дабі жодна кампанія проти хуситів не матиме успіху, а регіон рухається до найгіршого з можливих сценаріїв.

СТАБІЛЬНО Тиха ліберальна революція на Близькому Сході

Foreign Affairs | Мансур Моаддел | 15 жовтня 2026

Соціолог Університету Меріленду Мансур Моаддел у Foreign Affairs на основі опитувань в Єгипті, Ірані, Іраку, Саудівській Аравії і Туреччині за 2000–2020 роки доводить, що суспільства регіону поступово, але неухильно приймають ліберальні цінності – часто саме у відповідь на релігійний авторитаризм. Західна логіка вибору між стабільним авторитаризмом і політичним ісламом, на думку автора, більше не відповідає уподобанням громадян, а ті, хто вважає регіон непридатним для демократії, «плутають наслідки домінування з його причинами». У Єгипті **підтримка відокремлення релігії від політики зросла з 44% у 2007 році до 82% у 2016-му** і 81% у 2020-му, а підтримка уряду західного зразка – з 30% до 82%. Частка єгиптян, які вважають ісламський уряд «дуже добрим», знизилася з 25% у 2011 році до 16% у 2020-му. У Саудівській Аравії частка тих, для кого шаріат «дуже важливий», впала з 73% у 2003 році до 35% у 2011-му, а в Туреччині частка тих, хто ідентифікує себе насамперед як мусульманин, скоротилася з 64% у 2001 році до 24% у 2020-му, тоді як як громадяни Туреччини – зросла з 34% до 63%. В Іраку частка тих, хто передусім вважає себе іракцем, зросла з 23% у 2004 році до 68% у 2020-му. В Ірані важливість релігійної віри у вихованні дітей знизилася з 71% до 55%, небажання мати сусідів іншої віри – з 80% до 34%, а за опитуванням GAMAAN 2022 року серед близько 20 тисяч іранців 88% підтримують демократію. Автор пояснює, що лібералізм зростає в опозиції до домінантних ідей, а не лише під західним впливом чи через зростання середнього класу, і нагадує про рух «Жінка, життя, свобода» 2022 року та загальнонаціональні протести 2025–2026 років. На тлі війни з Іраном ці дані, вважає Моаддел, мають змінити підхід Заходу до регіону. Висновок автора: питання не в тому, чи готовий Близький Схід до демократії, а в тому, чи встигнуть інституції за підтримкою прав людини і чи підтримають ці прагнення зовнішні демократії.

УВАГА Розлючений Трамп тікає вперед, щоб урятувати проміжні вибори

El País | Ікер Сейседос | 15 жовтня 2026

Кореспондент El País у Вашингтоні Ікер Сейседос пише, що за двадцять днів до проміжних виборів Трамп ігнорує опитування, які радять стриманість, і вирушає в нестримане турне мітингами, схоже на втечу вперед. Цього тижня президент виступає в Огайо, Алясці, Аризоні і Монтані, закликаючи

прихильників: «Уявіть, що моє ім'я є в бюлетенях», і обіцяє відвідати 32 штати і округи. Виборці тим часом стикаються зі зростанням інфляції, яка у вересні сягнула 3,7%, і високими цінами на бензин і дизель через війну з Іраном, яка, за обіцянками Білого дому, мала тривати «дні або кілька тижнів», а тепер іде восьмий місяць. Демократи випереджають республіканців на вісім пунктів у зведеному загальному бюлетені, а на кону 435 місць у Палаті представників, 35 зі 100 місць у Сенаті і 36 губернаторських посад. Розрахунок Трампа простий: **республіканці не можуть дозволити, щоб вірна база MAGA – близько 30% електорату – 3 листопада залишилася вдома**. Критики бачать у поведінці 80-річного президента когнітивний спад, прихильники – іконоборчу особистість, а сам він під час одного з виступів десять хвилин атакував Норвегію і Нобелівський комітет. Трамп, на думку автора, вже показав, що впевнено править указами незалежно від Конгресу, ніби віддаючи шану Людовику XV з його «Після мене хоч потоп». Демократи сподіваються на перемоги навіть у Північній Кароліні, Айові, Техасі, Канзасі чи Огайо, а республіканські стратеги вже уявляють «трампізм після Трампа». Дедалі більше консервативних кандидатів хочуть «зійти з автобуса Трампа». Висновок автора: похмілля республіканців після Трампа не буде легким.

Що це означає для України: Для України американський електоральний календар і затяжна війна з Іраном – прямі чинники рішень Вашингтона: дизельна угода і тиск на Київ значною мірою пояснюються цінами на пальне перед виборами 3 листопада. Тому важливо готувати аргументи і контакти з обома партіями США на період після виборів, а також відслідковувати, як ситуація в Затоці впливає на світовий ринок ППО, нафти і логістики, від яких залежать українська оборона і економіка.

ДОДАТОК

ПЕРЕЛІК УСІХ МАТЕРІАЛІВ

№	ВИДАННЯ	ЗАГОЛОВОК	ОСНОВНІ НАРАТИВИ МАТЕРІАЛУ	СИГНАЛ
1	Financial Times	<u>Зеленський кидає виклик Трампу: Україна відновлює удари по російських НПЗ</u>	Зеленський відновлює удари по НПЗ і називає тиск США свідомим рішенням	КРИТИЧНО
2	The Wall Street Journal	<u>Підозри щодо Starlink і панічне попередження: як Трамп розвернувся проти Зеленського</u>	Розкол Трампа і Зеленського визрівав із вересня, Конгрес погрожує бунтом	УВАГА
3	Bloomberg	<u>Серед перешкод на шляху до миру: Зеленський поступається Трампу</u>	Головна перешкода миру – Путін і Трамп, а не Зеленський	УВАГА
4	Neue Zürcher Zeitung	<u>Трамп перетворюється на знаряддя Кремля</u>	Карати Україну за удари по НПЗ – перевернута політика, що подовжує війну	УВАГА
5	The Spectator	<u>Зруйновані стосунки Трампа і Зеленського, можливо, вже не відновити</u>	Стосунки Трампа і Зеленського зруйновані щонайменше до проміжних виборів	УВАГА
6	Seznam Zprávy	<u>Американський тиск на Київ: що Трамп справді вимкнув українцям, а що ні</u>	Доведено лише обмеження Starlink, головним важелем США залишається PURL	УВАГА
7	The New York Times	<u>Чому Росія бачить шанс бомбардуваннями змусити Україну скоритися цієї зими</u>	Росія розраховує місяцем ударів зламати енергетику трьох найбільших міст	КРИТИЧНО
8	CNN	<u>Україна вичерпала запас ракет-перехоплювачів Patriot на тлі конфлікту Зеленського і Трампа</u>	В Україні закінчилися Patriot, а майбутні поставки залежать від PURL	КРИТИЧНО
9	Reuters	<u>Росія за шість тижнів збудувала велику нову базу для ударів дронами – супутникові знімки</u>	Росія за шість тижнів збудувала базу для сотні реактивних дронів на добу	КРИТИЧНО

10	The Atlantic	Україна знаходить нові цілі	Україна б'є по аеропортах і дата-центрах, але визнає, що Росія не впаде	УВАГА
11	Politico Europe	Чому українські удари по дата-центрах – реальна проблема для Росії і не лише	Удари по дата-центрах відкривають новий фронт і ставлять правові питання	УВАГА
12	Kyiv Independent	Європа відсторонилася США від розмови про російські активи	Лідери ЄС відмовилися передати російські активи під контроль США	СТАБІЛЬНО
13	Le Monde	Україна: необхідно переглянути питання російських активів	Le Monde закликає перенести російські активи на рівень ЄС і віддати Києву	УВАГА
14	Politico Europe	Дизельна угода Трампа розпалює пристрасті на саміті ЄС	Орпо: США на неправильному боці історії, Європа має фінансувати Україну сама	УВАГА
15	The Telegraph	Зеленський і Європа не можуть дозволити собі діяти поодинож	Європа не здатна замінити американську розвідку і Patriot, тож рвати не варто	УВАГА
16	The Economist	Аліса Вайдель припинила б підтримку України Німеччиною	Лідерка AfD припинила б німецьку підтримку України, яка нібито вже програла	УВАГА
17	Politico Europe	Як Росія планує відновити зв'язки зі Словаччиною	Москва відновлює міжурядову комісію зі Словаччиною Фіцо як новим партнером	УВАГА
18	Foreign Policy	Чому Іспанія протистоїть Трампу	Іспанія сперечається з Трампом, але підтримує Україну і європейську оборону	СТАБІЛЬНО
19	Neue Zürcher Zeitung	Театр воєнних дій – Чорне море: Росія полює на цивільні судна	Росія тактикою салямі переносить удари по суднах у воді НАТО	КРИТИЧНО
20	Corriere della Sera	Війна дронів між Росією і Україною дісталася вод НАТО: у Чорному морі вражено десятки суден із зерном	Удари по зерновозах загрожують світу продовольчою кризою масштабу 2022 року	КРИТИЧНО
21	The Spectator	Розкрито: план НАТО для протидії Росії	НАТО має теорію перемоги над Росією, але бракує волі і залученості США	СТАБІЛЬНО
22	Reuters	Як хусити допомагають Ірану перетворити Саудівську Аравію на точку тиску	Хусити допомагають Ірану перетворити Саудівську Аравію на точку тиску	УВАГА
23	Foreign Affairs	Тиха ліберальна революція на Близькому Сході	Опитування фіксують тиху ліберальну революцію в суспільствах Близького Сходу	СТАБІЛЬНО
24	El País	Розлючений Трамп тікає вперед, щоб урятувати проміжні вибори	Трамп перед проміжними виборами йде ва-банк, не зважаючи на долю партії	УВАГА

InsightRadar · Аналітичний дайджест західної преси · Випуск № 207 (490) · 16 жовтня 2026

Оформити підписку на розширений пакет з оглядом матеріалів аналітичних центрів можна в нашому магазині:
insightradar.info



Підписка



Відділ продажу

Відділ продажу: [+38 067 254 72 47](tel:+380672547247) – Олексій